



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 328/2014-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. júna 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Jána Lubyho predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Štúdio Beta, spol. s r. o., Poľná 1, Bratislava, zastúpenej advokátkou JUDr. Katarínou Pecnovou, Námestie SNP 15, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jej práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 Cob 312/2009-686 z 29. apríla 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Štúdio Beta, spol. s r. o., **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. apríla 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Štúdio Beta, spol. s r. o., Poľná 1, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpenej advokátkou JUDr. Katarínou Pecnovou, Námestie SNP 15, Bratislava, vo veci namietaného porušenia

jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj jej práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Cob 312/2009-686 z 29. apríla 2010 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza:

«1. Rozhodnutie o zamietnutí dovolania vydané Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) č. k. 3 Obdo 55/2010 došlo na doručovanie Okresnému súdu Bratislava IV dňa 1. 2. 2012 a právnenému zástupcovi Sťažovateľa (ako je definovaný v bode 2) dňa 10. 2. 2012.

2. Spoločnosť Štúdio Beta spol. s r. o., so sídlom na Poľná 1, Bratislava... (ďalej len „Sťažovateľ“) týmto podáva proti právoplatnému rozhodnutiu Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 29. apríla 2010, č. k. 1 Cob 312/2009-686 v zákonnej lehote túto ústavnú sťažnosť.

3. Sťažovateľ tvrdí, že právoplatným rozhodnutím porušovateľa základného práva – Krajského súdu v Bratislave (špecifikovaným v bode 2 vyššie) bolo porušené ústavou zaručené základné právo Sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, resp. na spravodlivý proces podľa čl. 36 Listiny základných práv a slobôd (23/1991 Zb).»

Svoje tvrdenia sťažovateľka podrobnejšie odôvodňuje takto:

«4. Rozhodovanie Krajského súdu v Bratislave a Okresného súdu Bratislava IV v rozpore s Nálezom Ústavného súdu a porušenie princípu právnej istoty vzájomne si odporujúcou judikatúrou pri posudzovaní platnosti zmluvy z 22. 12. 1997 (porušenie čl. 1 ods. 1 a 2 a čl. 46 ústavy, a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd).

5. Okresný súd Bratislava IV (ďalej len „Okresný súd“) rozhodol medzitýmnym rozsudkom zo dňa 18. 5. 2005, č. k. 10 Cb 14/03-295 (ďalej len („Pôvodný rozsudok OS“), o základe nároku Sťažovateľa tak, že jeho nárok na náhradu škody je voči spoločnosti Slovenská televízia so sídlom na Mlynská dolina, Bratislava..., ktorej právnym nástupcom

sa stala spoločnosť Rozhlas a televízia Slovenska so sídlom na Mýtne 1, Bratislava... (ďalej len „Žalovaný“) opodstatnený.

6. V odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že Sťažovateľ sa podanou žalobou domáhal náhrady škody vo forme ušlého zisku z titulu porušenia dvoch zmlúv, ktoré medzi sebou uzavreli Sťažovateľ a Žalovaný. Konkrétne sa jednalo o zmluvu zo dňa 27. 12. 1997, ktorá sa týkala programu „Dobré ráno Slovensko“ (ďalej len „Zmluva z r. 1997“) a o zmluvu zo dňa 30. 10. 1998 o spoločnej koprodukčnej výrobe programu (ďalej len „Zmluva z r. 1998“). Okresný súd ďalej uviedol, že Zmluvu z r. 1998 považuje za platnú, lebo v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 10 Cb 62/99 bolo právoplatne rozhodnuté, že táto zmluva je platná. Ohľadom Zmluvy z r. 1997 uviedol, že uvedená zmluva bola uzavretá platne, lebo táto nespadá pod režim zákona o verejnom obstarávaní...

7. Proti uvedenému rozsudku podal Žalovaný odvolanie. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „Krajský súd“) ako súd odvolací svojím rozsudkom zo dňa 25. 5. 2006, č. k. I Cob 226/05-350 (ďalej len „Pôvodný rozsudok KS“) potvrdil Pôvodný rozsudok OS. V odôvodnení svojho rozsudku sa Krajský súd zaoberal aj otázkou platnosti Zmluvy z r. 1997, pričom dospel k záveru, že pri uzatváraní tejto zmluvy nedošlo k porušeniu zákona č. 263/1993 Z. z. o verejnom obstarávaní a že Zmluva z r. 1997 je platná...

8. Proti uvedenému Pôvodnému rozsudku KS podal Žalovaný dovolanie. Najvyšší súd ako súd dovolací svojím rozsudkom zo dňa 31. 5. 2007, č. k. 4 Obdo 34/2006 (ďalej len „Pôvodný rozsudok NS“) dovolanie odmietol, čím potvrdil správnosť Pôvodných rozsudkov OS a KS...

9. Dňa 20. 9. 2006 podal Žalovaný ústavnú sťažnosť proti Pôvodnému rozsudku KS. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd“) svojím nálezom zo dňa 2. 8. 2007 č. k. II. ÚS 410/06-35 (ďalej len „Nález Ústavného súdu“) rozhodol, že základné právo Žalovaného na súdnu ochranu bolo porušené, zrušil Pôvodný rozsudok KS a vec vrátil Krajskému súdu na ďalšie konanie.

10. Podľa Nálezu Ústavného súdu z obsahu odôvodnenia napadnutého Pôvodného rozsudku KS vyplýva, tento neodpovedal na námietku Žalovaného, že ak by mal aj Sťažovateľ vo všetkom čo tvrdí pravdu, mohol by žiadať iba zmluvnú pokutu. Preto bolo

nevyhnutné, aby sa Krajský súd s touto námietkou v odôvodnení Pôvodného rozsudku KS primeraným spôsobom zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal.

11. Ústavný súd tiež vo svojom náleze vytkol Krajskému súdu, že právny záver Krajského súdu o tom, že nie je viazaný rozhodnutím správneho orgánu v zmysle ustanovenia § 135 OSP sa opiera len o argumentáciu, že vo vyžiadanom spise správneho orgánu sa nenachádza rozhodnutie o uložení poriadkovej pokuty sťažovateľke v súvislosti s porušením zákona o verejnom obstarávaní vo veci uzavretia zmlúv o spoločnej koprodukčnej výrobe programu „Dobré ráno Slovensko“ so žalobcom, a skutočnosť, že rozhodnutie predložené sťažovateľkou nebolo opatrené pečiatkou právoplatnosti. Podľa názoru Ústavného súdu bol Krajský súd povinný dôsledne preskúmať skutočnosti ohľadom právoplatnosti rozhodnutia správneho orgánu a až na tomto základe vyvodiť svoj právny záver a odôvodniť ho.

12. Ústavný súd teda nespochybnil vecnú správnosť Pôvodného rozsudku KS, ale požadoval formálne doplniť odôvodnenie tohto rozsudku tak, aby odpovedal na námietku Žalovaného ohľadom dojednania o zmluvnej pokute a aby dôsledne preskúmal skutočnosti ohľadom rozhodnutia Krajského úradu v Bratislave č. REG/64/4/1999/ULC z 3. 3. 1999 (ďalej len „Rozhodnutie KÚ“).

13. Krajský súd však namiesto toho, aby v súlade s požiadavkami Nálezu Ústavného súdu

(i) dôsledne preskúmal skutočnosti ohľadom právoplatnosti Rozhodnutia KÚ a

(ii) doplnil časť odôvodnenia Pôvodného rozsudku KS, tak aby odpovedal na vyššie uvedenú námietku Žalovaného,

zrušil svojim uznesením zo dňa 26. 6. 2008 č. k. 1 Cob/46/2008-393 (ďalej len „Uznesenie KS“) Pôvodný rozsudok OS. Krajský súd zároveň v odôvodnení konštatoval, že s poukazom na predložené rozhodnutie správneho orgánu, ktorým bolo rozhodnuté o porušení zákona č. 263/1 B93 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení účinnom v čase uzavretia zmlúv medzi účastníkmi v čase rozhodovania správneho orgánu a s poukazom na ust. 24a tohto zákona dospel k záveru, že uvedená zmluva zo dňa 22. 12. 1997 bola uzavretá v rozpore s týmto zákonom a je neplatná. Vzhľadom na tento záver, bude úlohou súdu prvého stupňa zaoberať sa nárokmi uplatnenými žalobcom v jeho návrhu zo dňa 23. 12. 2002, ich právnym základom a výškou...

14. Krajský súd však žiadnym spôsobom neodôvodnil na základe čoho dospel k záveru, že Zmluva z r. 1997 sa spravuje zákonom o verejnom obstarávaní a je neplatná, a teda k úplne opačnému právnomu záveru ako v Pôvodnom rozsudku KS. Krajský súd nepreskúmal skutočnosti týkajúce sa právoplatnosti Rozhodnutia KÚ, namiesto čoho sa odvolával len na Nález Ústavného súdu. Z Nálezu Ústavného súdu pritom v žiadnom prípade nevyplýva, že Zmluva z r. 1997 sa spravuje zákonom o verejnom obstarávaní ani že Rozhodnutie KÚ je právoplatné alebo že Krajský súd je bezpodmienečne viazaný Rozhodnutím KÚ.

15. Na základe uvedeného Uznesenia KS, vydal Okresný súd dňa 1. 6. 2009 rozsudok č. k. 10 Cb 14/2003-551 (ďalej len „Nový rozsudok OS“), ktorým zamietol žalobu Sťažovateľa proti Žalovanému a podľa ktorého:

„Pri zmluve zo dňa 22. 12. 1997 je súd viazaný rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č. k 1 Cob 46/2008-393, v ktorom súd vyslovil názor, že uvedená zmluva bola uzavretá v rozpore so zák. č. 263/1993 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy medzi účastníkmi i v čase rozhodovania správneho orgánu – Katastrálneho úradu v Bratislave a s poukazom na ust. § 24a cit. zákona je neplatná. Tento názor je v zmysle § 226 O. s. p. záväzný pre súd prvého stupňa.“

16. Sťažovateľ síce žiadal v súlade s Nálezom Ústavného súdu dôsledne preskúmať okolnosti právoplatnosti Rozhodnutia KÚ a v tejto súvislosti navrhol pripojenie spisu Krajského úradu v Bratislave týkajúceho sa Rozhodnutia KÚ ako aj vypočutie osoby, ktorá opatrla uvedené rozhodnutie pečiatkou právoplatnosti a podpisom. Okresný súd však v rozpore s Nálezom Ústavného súdu tieto dôkazy nevykonal a ani iným spôsobom dôsledne nepreskúmal právoplatnosť Rozhodnutia KÚ a napriek tomu v odôvodnení Nového rozsudku OS vyslovil protichodný právny názor v porovnaní s Pôvodným rozsudkom OS a Pôvodným rozsudkom KS, pričom podľa nového rozsudku OS „nemá pochybnosti o právoplatnosti uvedeného rozhodnutia.“...

17. Krajský súd sa v odôvodnení svojho rozsudku zo dňa 29. 4. 2010 č. k. 1 Cob 312/2009-686 (ďalej len „Nový rozsudok KS“) opäť zaoberal platnosťou Zmluvy z r. 1997, pričom dospel k záveru, že:

„... nie je preto dôležité, či Krajský úrad v Bratislave začal správne konanie v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní..., či za účastníkov pojal všetky dotknuté

osoby, či týmto osobám doručil svoje rozhodnutie,... Dôležitým je len to či táto zmluva je platná alebo neplatná. Kompetencia posúdenia platnosti zmluvy prislúcha súdu. Pri hodnotení jej platnosti preto je potrebné vychádzať z ust. § 39 Obč. zák., podľa ktorého je neplatný právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje Zákonom alebo ho obchádza... V danom prípade ide o rozpor so špeciálnym zákonom (zák. č. 263/1993 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov) a tento rozpor so zákonom spôsobuje absolútnu neplatnosť zmluvy,...

18. Krajský súd, vychádzajúc z tých istých skutočností bez toho, aby relevantným spôsobom vykonal prípadné ďalšie dokazovanie, t. j. posudzoval tú istú Zmluvu z r. 1997 a to isté správne rozhodnutie – Rozhodnutie KÚ, pritom dospel k diametrálne opačnému právnenému záveru ako vo svojom Pôvodnom rozsudku KS, podľa ktorého Rozhodnutie KÚ:

„... nie je však právoplatné a odvolací súd dospel preto k záveru, že nie je viazaný takýmto rozhodnutím správneho orgánu v zmysle citovaného ust. § 135 O. s. p. Odvolací súd sa teda zaoberal otázkou, či takáto zmluva o koprodukčnej výrobe programu uzavretá medzi obchodnou spoločnosťou ako dodávateľom a žalovaným ako obstarávateľom, ktorý je verejnoprávnou organizáciou, musela byť uzavretá podľa zák. č. 263/1993 Z. z. o verejnom obstarávaní...

Z obsahu oboch zmlúv však je zrejmé, že ich predmetom nebolo získanie tovaru, služieb alebo verejných prác, ale zhotovenie dohodnutého diela... Z uvedeného teda vyplýva, že pri uzatváraní zmlúv nedošlo k porušeniu zákona o verejnom obstarávaní a tieto zmluvy teda podľa ust. § 24a tohto zákona nie sú neplatné.“

19. Z uvedeného vyplýva, že Krajský súd najskôr vo svojom Pôvodnom rozsudku KS z roku 2006 vyslovil právny názor, že Rozhodnutím KÚ viazaný nie je a že Zmluva z r. 1997 je platná. Po vydaní Nálezu Ústavného súdu však vo svojom Uznesení KS z roku 2007 s poukazom na predložené Rozhodnutie KÚ konštatoval, že tá istá Zmluva z r. 1997 je neplatná, a to bez akýchkoľvek nových skutkových zistení. Následne však vo svojom Novom rozsudku KS v roku 2010 opäť dospel k pôvodnému právnenému záveru kritizovanému Ústavným súdom, že pri posudzovaní otázky platnosti zmluvy nie je Rozhodnutie KÚ relevantné a teda nie je potrebné skúmať jeho právoplatnosť a napriek tomu posúdil Zmluvu z r. 1997 ako neplatnú, teda podstatne odlišným spôsobom a to bez toho, aby sa argumentačne vyrovnal so svojimi skoršími rozhodnutiami.

20. Nový rozsudok KS a Nový rozsudok OS sa síce odvolávajú aj na uznesenie Najvyššieho súdu, keď podľa týchto Zmluva z r. 1997 „bola vyhlásená za absolútne neplatnú tak,... ako bolo konštatované v uznesení Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. 02. 2008 č. k. 1 Obo 87/2006-178 v inom konaní v obdobnej veci.“ V danom uznesení však Najvyšší súd nekonštatuje platnosť či neplatnosť Zmluvy z r. 1997, ale len, podobne ako Ústavný súd SR vo svojom náleze, „dospel k záveru, že súd prvého stupňa pochybil, keď pri posudzovaní platnosti zmluvy nevychádzal bez ďalšieho z tohto rozhodnutia.“

21. Z uvedeného tiež vyplýva, že Okresný a Krajský súd sa vo svojich rozhodnutiach nevysporiadali s námietkami Žalovaného tak, ako to požadoval Nález Ústavného súdu. Namiesto tohto, ústavne konformného postupu si všeobecné súdy predmetné námietky pod „rúškom ústavnosti“ bez ďalšieho nekriticky vzali za svoje. Primeraným a ústavne akceptovateľným spôsobom nevysporiadali a neodpovedali na námietku Sťažovateľa, že uvedené Rozhodnutie KÚ nie je právoplatné o. i. z dôvodu, že mu ako účastníkovi konania, keďže Sťažovateľove právom chránené záujmy a povinnosti mohli byť a aj boli Rozhodnutím KÚ priamo dotknuté, nebolo nikdy doručené, čo nakoniec vyplýva aj z Rozhodnutia KÚ, súd ním teda nie je viazaný, napriek tomu, že ide o zásadný argument, nakoľko súd len ním odôvodnil neplatnosť Zmluvy z r. 1997...

22. Ako vyplýva z ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR, „neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu zaručeného podľa čl. 1 ústavy je aj princíp právnej istoty. Za zreteľa hodný je v danom prípade potrebné považovať aj už skôr vyslovený právny názor ústavného súdu, podľa ktorého „Obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď“ „(PL. ÚS 16/95)“. (II. ÚS 177/06). Za diskriminačný možno považovať taký postup, ktorý rovnaké alebo analogické situácie rieši odchylným spôsobom, pričom ho nemožno objektívne a rozumne odôvodniť (mutatis mutandis PL. ÚS 21/00 a PL. ÚS 6/04).

23. Pokiaľ súd rieši právnu otázku (tú istú alebo analogickú), ktorá už bola právoplatne vyriešená podstatne odlišným spôsobom bez toho, aby sa argumentačne vyrovnal so skoršími súdnymi rozhodnutiami, nekoná v súlade s princípom právnej istoty v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy a môže tým porušiť aj právo účastníka súdneho konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (III. ÚS 192/06).

24. K podobným záverom dospel aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý konštatoval, že riešenie rovnakých právnych otázok rozličným spôsobom je samo o sebe v rozpore s princípom právnej istoty, ktorý je zahrnutý v niekoľkých článkoch Dohovoru a tvorí jeden zo základných elementov právneho štátu (napr. *Beian v. Rumunsko* z 2007).

25. Vzhľadom na vyššie uvedené, najmä na absolútne neodôvodnené zmeny v rozhodovaní Krajského súdu považuje Sťažovateľ Nový rozsudok OS a Nový rozsudok KS za nezrozumiteľný, arbitrárny a porušujúce ústavný princíp predvídateľnosti práva. Z toho dôvodu boli Novým rozsudok OS a Novým rozsudkom KS porušené základné práva Sťažovateľa, najmä právo na súdnu a inú právnu ochranu zakotvenú v článku 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 a čl. 36 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“).

26. Rozhodovanie v rozpore so zásadou súd pozná právo „*iura novit curia*“ (porušenie čl. 1 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy, a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.)»

Vo svojom „pôvodnom“ rozsudku sa Okresný súd Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) «... vysporiadal s námietkou premlčania vznesenou žalovaným v časti nároku ešte pred podaním návrhu na zmenu žaloby, uplatneného zo zmluvy zo dňa 22. 12. 1997... a zo zmluvy zo dňa 31. 10. 1998... a mal za to, že premlčacia lehota ktorú posúdil v zmysle § 397 a § 398 Obchodného zákonníka neuplynula.

Žaloba, ktorou si žalobca uplatnil nárok najprv na zaplatenie 409.330.128,40 Sk bola podaná na súd dňa 23. 12. 2002, teda ešte pred uplynutím štvorročnej premlčacej lehoty...

28. Okresný súd však následne vo svojom Novom rozsudku OS zamietol žalobu Sťažovateľa proti Žalovanému, o. i. aj z dôvodu, že:

„Nakoľko žalovaný vzniesol námietku premlčania súd nemohol nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty žalobcovi priznať, keďže si ho uplatnil po uplynutí štvorročnej premlčacej doby na pojednávaní dňa 01. 06. 2009, kedy súd žalobcom navrhnutú zmenu žaloby v tejto časti pripustil. Premlčacia doba začala plynúť obdobne ako je vyššie uvedené dňa 28. 12. 1998 a uplynula 28. 12. 2002.“

29. Ak by však aj Sťažovateľ podľa Zmluvy z r. 1998 nemal nárok na náhradu škody, ale len na zmluvnú pokutu, tento nárok, ako to vyplýva aj z Pôvodného rozhodnutia OS z roku 2005, nemohol byť premlčaný, nakoľko bol uplatnený v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona, na príslušnom súde a pred uplynutím premlčacej doby.

30. Ako vyplýva z ustálenej judikatúry Ústavného súdu, účastník občianskeho súdneho konania má legitímne právo očakávať, že súd rozhodujúci v jeho veci pozná právo (*iura novit curia*) a rozhodne podľa práva (I. ÚS 390/08-26).

31. Podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu ako aj Ústavného súdu, súd pri posudzovaní dôvodnosti uplatneného nároku na peňažné plnenie vychádza zo skutkových tvrdení, ktoré umožňujú posúdiť uplatnený nárok po právnej stránke, a to bez ohľadu na to, či v žalobe právny dôvod požadovaného peňažného plnenia je nesprávne uvedený, alebo vôbec nie je uvedený, a to aj v petite (5 Obdo 4/2009, 1 Cdo 190/2004, I. ÚS 390/08-26).

32. Z uvedeného vyplýva, že hoci Sťažovateľ žiadal vo svojej žalobe podanej 23. 12. 2002 zaplataenie určitej čiastky z dôvodu náhrady škody, právna kvalifikácia nároku Sťažovateľom nemala byť pre súd záväzná, nakoľko posúdenie veci a jej podriadenie pod príslušnú hmotnoprávnu normu je úlohou súdu. Okresný ani Krajský súd nepostupovali vo veci Sťažovateľa týmto spôsobom, keď dospeli k záveru, že Sťažovateľ si uplatnil svoj nárok na zaplataenie zmluvnej pokuty až po uplynutí premlčacej doby, hoci skutkové okolnosti prípadu boli dostatočne zistené a preukázané tak, aby ich súd mohol riadne posúdiť.

33. Keďže Krajský súd neposkytol Sťažovateľovi súdnu ochranu a potvrdil rozsudok Okresného súdu o zamietnutí žaloby podanej Sťažovateľom v časti týkajúcej sa zaplataenia zmluvnej pokuty zo zmluvy z roku 1998 z dôvodu premlčania uplatneného nároku, ktoré bolo v priamom a očividnom rozpore so zákonným ustanovením zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, v platom znení (ďalej len „Obchodný zákonník“), samotný Krajský súd porušil tieto práva Sťažovateľa. Tým možno bez ďalšieho konštatovať, že nerešpektovanie normy podústavného práva, akou je o. i. Obchodný zákonník Okresným súdom vo svojom rozsudku zo dňa 1. 6. 2009, č. k. 10 Cb 14/2003-551 a Krajským súdom vo svojom rozsudku zo dňa 29. 4. 2010 č. k. 1 Cob 312/2009-686 v prípade sťažovateľa viedlo zároveň

k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 390/08-26).

34. Ústavne neprijateľný formalizmus pri výklade textu zmluvy z 30. 10. 1998 (porušenie čl. 1 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy, a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd).

35. Ako je uvedené vyššie, z Nálezu Ústavného súdu vyplýva, že Krajský súd mal odpovedať na námietku Žalovaného, že „v prípade, že pôjde o jednostranné porušenie zmluvy zo strany STV, má Štúdio Beta právo uplatniť zmluvnú pokutu vo výške 65.000.000,- SK“, na základe čoho Žalovaný tvrdil, že „ak by mal aj žalobca vo všetkom pravdu čo tvrdí, mohol by žiadať iba zmluvnú pokutu.“ Krajský súd však na túto námietku v Uznesení KS neodpovedal a Okresný súd namiesto toho, aby sa s touto námietkou v odôvodnení vysporiadal, ju zobral bez akéhokoľvek nového zistenia za svoju.

36. Sťažovateľ má za to, že vôľa strán implementovaná do predmetného článku 7 ods. 3 Zmluvy z r. 1998 bola dojednaná ako právo na zmluvnú pokutu v prospech Sťažovateľa v prípade jeho odstúpenia z dôvodu porušenia Zmluvy z r. 1998 Žalovaným. Ako vyplýva z Nového rozsudku OS, výklad tohto ustanovenia Zmluvy z r. 1998 bol medzi Sťažovateľom a Žalovaným sporný.

37. Podľa odôvodnenia Nového rozsudku OS a aj Nového rozsudku KS (nakolko sa Podľa jeho odôvodnenia Krajský súd stotožnil s právnymi závermi Okresného súdu), Okresný súd zamietol návrhy Sťažovateľa na vykonanie dôkazov – vypočutie svedkov... z dôvodu, že títo „svedkovia mohli byť vypočutí len na ozrejenie okolností ohľadne uzavretia zmluvy, prípadne na rokovania ohľadne uzavretia zmluvy, ktoré s tým súviseli, čo môže mať význam len vtedy, ak súd pristúpi k výkladu nejasného a nezrozumiteľného úkonu. Ak by aj títo svedkovia vo svojich výpovediach uviedli niečo iné než je v texte zmluvy obsiahnuté, nemôže to v tomto prípade zmeniť nič na samotnom texte, pričom navyše výkladom právneho úkonu spísaného v zmluve nemožno meniť obsah samotného úkonu, pokiaľ tento z textu vyplýva.“

38. Takýto právny záver celkom zjavne nerešpektuje judikatúru Ústavného súdu, podľa ktorej „text zmluvy je prvotným priblížením sa k významu zmluvy, ktorý si chceli jej účastníci svojím konaním stanoviť. Doslovný výklad textu môže, ale nemusí byť v súlade s vôľou konajúcich strán“ (I. ÚS 243/07-25). Uvedené zároveň odporuje judikatúre

Najvyššieho súdu, podľa ktorej „pri výklade vôle podľa § 266 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka nemôže byť východiskom len sám prejav vôle, resp. vôľa konajúceho v momente, kedy prejav vôle urobil. Výklad sa musí opierať o komplexný pohľad na okolnosti prípadu s prihliadnutím na samotné jednanie o uzavretí zmluvy, prax, ktorú si strany vo vzájomnom obchodnom styku zaviedli a ich správanie po uzavretí zmluvy“ (3 Obdo 16/2002).

39. Súd sa zároveň vo svojom odôvodnení nevysporiadal s námietskou Sťažovateľa, že článok 7 ods. 3 „zmluvy nie je možné vykladať tak, že sa vyberie iba druhá veta tohto ustanovenia a vyloží sa tak, že bola dohodnutá zmluvná pokuta pre akékoľvek porušenie zmluvnej povinnosti a ignorovať prvú a v nadväznosti na druhú, tretiu vetu tohto článku“, hoci je táto námietka zásadného významu pre posúdenie predmetného ustanovenia.

40. Podľa Nového rozsudku OS, súd na okolnosti a rokovanie pri uzatváraní zmluvy prihliadne len vtedy, ak ide o výklad nezrozumiteľného úkonu. Nezrozumiteľný právny úkon by však bol absolútne neplatný a podľa právnej teórie je právny úkon nezrozumiteľný, ak ani jeho výkladom nemožno zistiť, aký obsah mal byť týmto úkonom vyjadrený. Inými slovami, podľa Nového rozsudku OS je výklad na základe okolností pri uzatváraní zmluvy možné pripustiť len vtedy, keď výklad takéhoto ustanovenia zmluvy aj tak nie je vôbec možný.

41. Z vyššie uvedeného vyplýva, že odôvodnenie Nového rozsudku OS a teda aj Nového rozsudku KS je samo o sebe nelogické a arbitrárne a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň majú za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s článkom 1 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru...

42. Proti Sťažovateľovi je v súčasnej dobe vedená exekúcia na zaplatenie súdnych trov Žalovaného na základe napadnutého Nového rozsudku KS, čo vzhľadom na majetok Sťažovateľa ohrozuje jeho samotnú existenciu...

43. Sťažovateľ je preto toho názoru, že v danom prípade sú splnené zákonné podmienky, a tak si dovoľuje požiadať Ústavný súd o vydanie opatrenia podľa § 52 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v platnom a účinnom znení, ktorým odloží vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 Cob 312/2009-686

zo dňa 29. apríla 2010... v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. 12. 2011, sp. zn. 3 Obdo 55/2010..., vzhľadom na neprimerane vysoké trovy konania.»

Sťažovateľka v sťažnosti z 30. marca 2012 doručenej ústavnému súdu 2. apríla 2012 namieta porušenie svojich práv a dožaduje sa vyslovenia ich porušenia len napadnutým rozsudkom krajského súdu, pričom návrh na rozhodnutie (petit) formuluje takto:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky bolo porušené právoplatným rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29. apríla 2010, č. k. 1 Cob 312/2009-686.

2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29. apríla 2010, č. k. 1 Cob 312/2009-686 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť trovy tohto konania v zákonnej výške na účet právneho zástupcu sťažovateľa.“

Sťažovateľka súčasne navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu č. k. 1 Cob 312/2009-686 z 29. apríla 2010.

Sťažovateľka doručila ústavnému súdu faxom 2. apríla 2012 (o 18.06 h) a následne poštou 5. apríla 2012 podanie označené ako „sťažnosť... – zmena návrhu... jeho rozšírenie“, v ktorom za porušovateľa svojich práv označuje aj Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a dožaduje sa vyslovenia porušenie ňou označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo 55/2010 z 20. decembra 2011 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu“). V odôvodnení namieta „protiústavnosť“ rozsudku krajského súdu a skutočnosť, že najvyšší súd v rámci dovolacieho konania nepreskúmal meritórne rozsudok krajského súdu na základe ňou vznesených námietok a zaoberal sa len prípustnosťou dovolania, čím porušil jej práva. Sťažovateľka formuluje návrh na rozhodnutie, uvádzajúc napadnutý rozsudok krajského súdu v spojení s uznesením najvyššieho súdu, pričom nenamieta jeho výrok, ktorý nekorešponduje s obsahom odôvodnenia, ale namietané porušenie svojich práv odôvodňuje vo vzťahu k najvyššiemu súdu tým, že vzhľadom na to, že krajský súd „potvrdil

rozhodnutie Okresného súdu, ale s iným právnym názorom, išlo a hľadiska obsahu posudzovaného právneho vzťahu obidvomi článkami všeobecných súdov o rozhodnutie zmeňujúce, u ktorého bola prípustnosť dovolania založená § 238 ods. 1 OSP, aj keď formálne bolo rozhodnutie Okresného súdu potvrdené. Najvyšší súd preto bol povinný meritórne posúdiť dovolanie a nie ho odmietnuť...)“. V nadväznosti na uvedené „uzatvára“, že „zo všetkých uvedených dôvodov v spojení s dôvodmi v prvej sťažnosti, možno uznať opodstatnenosť našej sťažnosti a jej prijatie na ďalšie konanie so záverom, uvedeným jej petite“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a aby vydal tento nález:

„- základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, na legitímne očakávanie podľa čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 ústavy a na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 29. 4. 2010, sp. zn. 1 Cob 312/2009 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. 12. 2011, sp. zn. 3 Obdo 55/2010 porušené bolo,

- rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 29. 4. 2010, sp. zn. 1 Cob 312/2009 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. 12. 2011, sp. zn. 3 Obdo 55/2010 zrušuje a vec vracia Krajskému sna ďalšie konanie a

- zaväzuje Krajský súd v Bratislave uhradiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu v sume 254,50 euro v lehote do 2 mesiacov...“

Sťažovateľka súčasne navrhuje odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu v spojení s uznesením najvyššieho súdu „*vzhľadom na neprimerane vysoké trovy konania*“.

Sťažovateľka podaním z 21. júna 2012 doručeným ústavnému súdu 26. júna 2012 požiadala ústavný súd, aby „*čo najskôr odložil*“ vykonateľnosť rozsudku krajského súdu č. k. 1 Cob 312/2009-686 z 29. apríla 2010 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo 55/2010 z 20. decembra 2011.

Následne sťažovateľka v podaní z 2. decembra 2013 (doručenom ústavnému súdu 6. decembra 2013) označenom ako „*Sťažnosť...*“ na prieťahy uviedla, že na základe napadnutého rozsudku krajského súdu sa proti nej vedie exekučné konanie pod sp. zn. 1 Er 1437/2010, EX 4004/2010 na zaplatenie súdnych trov podľa rozhodnutí, ktoré napadla sťažnosťou na ústavnom súde, a požiadala ústavný súd, aby „*začal vo veci Sťažnosti riadne konať*“.

Ústavný súd v súvislosti s doterajším priebehom konania o sťažnosti sťažovateľky považoval za potrebné uviesť toto:

Predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Š. H. podal 22. februára 2013 proti sudcovi IV. senátu ústavného súdu Ladislavovi Oroszovi trestné oznámenie a zároveň v televíznych reláciách televízie TA3 odvysielaných 21. februára 2013 a 11. marca 2013 formuloval proti nemu osobné invektívy. Sudca IV. senátu ústavného súdu Ladislav Orosz v tejto súvislosti (aj keď sa zo subjektívneho hľadiska necítil byť predpojatý) listom z 28. marca 2013 (ďalej len „oznámenie“) oznámil tieto skutočnosti v zmysle § 27 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predsedníčke ústavného súdu a zároveň ju požiadal, aby zabezpečila postup podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde, t. j. aby predložila jeho oznámenie obsahujúce skutočnosti, ktoré by mohli zakladať jeho vylúčenie z prerokovania a rozhodovania veci sťažovateľky, na rozhodnutie senátu ústavného súdu, ktorý je o nej príslušný rozhodnúť v súlade s platným rozvrhom práce ústavného súdu.

Sudkyňa Ľudmila Gajdošíková listom z 28. augusta 2013, sudca Ján Luby listom z 27. augusta 2013 a sudca Ladislav Orosz listami z 9. septembra, 10. a 18. októbra 2013 v zmysle § 27 ods. 2 zákona o ústavnom súde predsedníčke ústavného súdu oznámili, že okrem iných aj vo veci sťažovateľky sú členmi senátu IV. ÚS ako sudcovia spravodajcovia alebo ako sudcovia. Napriek tomu, že sa necítili byť v uvedených veciach predpojatí pri výkone funkcie sudcu a obsah vyjadrení Š. H. nijakým spôsobom neovplyvnil ich spôsobilosť rozhodovať v uvedených veciach nestranné a objektívne, vzhľadom na (i)

podané trestné oznámenie Š. H... proti ich osobe, ako aj (ii) Š. H. počas tlačovej besedy uskutočnenej 20. augusta 2013 prezentované hrubé urážky a podozrenia z ich korupčného správania, v ktorých pokračoval na tlačovej besede v televízii TA3 konanej 23. augusta 2013, a tiež (iii) opakované vyhlásenia Š. H. o nadržíavaní sťažovateľke a o korupčnom správaní celého senátu ústavného súdu IV. ÚS vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 11145/2012 predložili vec predsedníčke ústavného súdu na zabezpečenie postupu podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

O oznámení sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej rozhodol ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 592/2013-10 z 2. októbra 2013 tak, že sudkyňu IV. senátu ústavného súdu Ľudmilu Gajdošíkovú z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci sťažovateľky nevytlúčil.

O oznámení sudcu Jána Lubyho rozhodol ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 698/2013-16 z 20. novembra 2013 tak, že sudcu IV. senátu ústavného súdu Jána Lubyho z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci sťažovateľky nevytlúčil.

O oznámení Ladislava Orosza listami z 9. septembra, 10. a 18. októbra 2013 rozhodol I. senát ústavného súdu uznesením č. k. I. ÚS 629/2013-14 z 24. októbra 2013 tak, že o veciach uvedených vo výroku tohto rozhodnutia Ladislava Orosza z výkonu sudcovskej funkcie nevytlúčil a k opakujúcim sa oznámeniam vrátane veci sp. zn. Rvp 2736/2012 v odôvodnení uviedol, že *„v spojitosti s mechanicky sa opakujúcimi oznámeniami vo veciach, kde odporcom je najvyšší súd, ústavný súd dáva do pozornosti oznamovateľa – sudcu senátu IV. ÚS Ladislava Orosza – obsah sľubu sudcu ústavného súdu [čl. 134 ods. 4 (najmä) in fine Ústavy Slovenskej republiky], ktorý (nielen v okolnostiach posudzovaných vecí, pozn.) má konštitutívny význam (pozri napr. čl. 134 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky)“*.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti nemohol IV. senát ústavného súdu v danej veci konať do času, kým o týchto otázkach nerozhodol príslušný senát ústavného súdu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť

ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Z už uvedeného ústavného vymedzenia postavenia a kompetencií všeobecných súdov a ústavného súdu v Slovenskej republike (princíp subsidiarity) vyplýva, že ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a právnych názorov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia v súvislosti s právnym posúdením ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. V súvislosti s námietkami sťažovateľky ústavný súd považoval za potrebné poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných

súdov nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ani súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011).

Vychádzajúc z § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde a citovanej judikatúry, sa ústavný súd musel vysporiadať v prvom rade s tým, čo má byť predmetom jeho rozhodovania. Na tento účel ústavný súd najprv vyhodnotil podanie sťažovateľky označené ako „*sťažnosť – zmena návrhu... jeho rozšírenie*“ doručené faxom 2. apríla 2012 (o 18.06 h) a následne poštou 5. apríla 2012 ako doplnenie jej sťažnosti z 30. marca 2012 doručenej 2. apríla 2012; ďalej obidve podania posudzoval ako jednu sťažnosť.

Sťažovateľka formuluje v doplnení sťažnosti nový návrh na rozhodnutie, uvádzajúc, že k porušeniu jej práv malo dôjsť napadnutým „*rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 29. 4. 2010, sp. zn. 1 Cob 312/2009 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. 12. 2011, sp. zn. 3 Obdo 55/2010*“, „*ale námietky proti výroku, či odôvodneniu označeného uznesenia najvyššieho súdu vo svojej sťažnosti v zásade*

neuvádza“. Na druhej strane však z obsahu sťažnosti možno celkom zjavne vyvodit', že citované „slovné spojenie“ sťažovateľka v navrhovanom petite použila v snahe dosiahnuť meritórne posúdenie napadnutého rozsudku krajského súdu (vo svojej sťažnosti to aj výslovne uvádza, že to chcela dosiahnuť podaním dovolania, avšak nebola úspešná, a tak sa domáha jeho preskúmania pred ústavným súdom) vzhľadom na prekluzívnu lehotu na podanie sťažnosti ustanovenú v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Za týchto okolností ústavný súd dospel k záveru, že časť sťažnosti týkajúca sa označeného uznesenia najvyššieho súdu netvorí dostatočný a spôsobilý základ na jej ústavnoprávne preskúmanie, či už samostatne, alebo v spojení s napadnutým rozsudkom krajského súdu, a považuje ho najmä vzhľadom na dátum nadobudnutia právoplatnosti napadnutého rozsudku krajského súdu (14. júna 2010) a doručenie doplnenia sťažnosti ústavnému súdu 2. apríla 2012 (v ktorom za „porušovateľa“ svojich práv označila aj najvyšší súd) len za prostriedok „k dosiahnutiu“ zachovania lehoty na ústavnoprávne preskúmanie napadnutého rozsudku krajského súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd vo veci sťažovateľky dospel k záveru, že dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu bola dodržaná. Tento svoj záver ústavný súd zakladá na nasledovných skutočnostiach:

Vo výroku označeného uznesenia najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu sa síce uvádza, že sa dovolanie žalobcu (sťažovateľky, pozn.) zamietá, ale z jeho odôvodnenia zjavne vyplýva, že najvyšší súd sa zaoberal len prípustnosťou dovolania, a nie jeho meritórnym preskúmaním, pričom dovolanie sťažovateľky v skutočnosti odmietol pre neprípustnosť (a nie „zamietol“, ako je nesprávne uvedené vo výroku, pozn.). Odmietnutie dovolania dovolacím súdom pre neprípustnosť podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu nezakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti v časti týkajúcej sa namietaného porušenia práv sťažovateľky napadnutým rozsudkom krajského súdu pre nedostatok právomoci (na rozdiel od situácie, keď by dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu bolo dovolacím súdom aj meritórne posúdené a na tom základe zamietnuté, pozn.), ale naopak, vytvára priestor pre jeho preskúmanie ústavným súdom (minimálne v rámci predbežného

prerokovania). Pre úplnosť ústavný súd ešte uvádza, že ak by dospel k opačnému záveru, musel by odmietnuť sťažnosť sťažovateľky vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu ako oneskorene podanú a vo vzťahu k označenému uzneseniu najvyššieho súdu pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí. Rozpor medzi výrokom a odôvodnením označeného uznesenia najvyššieho súdu považuje ústavný súd za pochybenie dovolacieho súdu, ktoré by v okolnostiach danej veci mohlo viesť aj k procesnému odmietnutiu sťažnosti sťažovateľky. Ústavný súd v záujme materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti (IV. ÚS 62/08, III. ÚS 499/2011, IV. ÚS 349/2011, III. ÚS 254/2012) a ochrane základných práv a slobôd (II. ÚS 134/05, I. ÚS 228/2012, IV. ÚS 200/2013, II. ÚS 83/2014) ale uplatnil tolerantný prístup k formálnemu pochybeniu najvyššieho súdu a na tomto základe sa pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sústredil na posúdenie opodstatnenosti sťažnosti sťažovateľky vo vzťahu k namietanému porušeniu jej práv napadnutým rozsudkom krajského súdu.

Ústavný súd preto predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky v rozsahu namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 a s čl. 2 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorým krajský súd v odvolacom konaní potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 10 Cb 14/2003-551 z 1. júna 2009, ktorým okresný súd žalobu sťažovateľky zamietol a uložil jej povinnosť zaplatiť žalovanému na účet jej právneho zástupcu náhradu trov konania v sume 1 045 088,38 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 1 ods. 2 ústavy Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký obsah a ochranu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Podstatou sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o nedostatočnom odôvodnení rozsudku krajského súdu, v ktorom sa odvolací súd podľa nej nevysporiadal s jej odvolacími námietkami. Sťažovateľka vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu namieta predovšetkým skutočnosť, že

- krajský súd nezískoval nadobudnutie právoplatnosti rozhodnutia č. REG/64/4/1999/ULC z 3. marca 1999 Krajského úradu v Bratislave (ďalej len „krajský úrad“) a len uviedol, že „... *nie je... dôležité, či Krajský úrad v Bratislave začal správne konanie v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní..., či za účastníkov pojal všetky dotknuté osoby, či týmto osobám doručil svoje rozhodnutie... Dôležitým je len to, či táto zmluva je platná alebo neplatná*“,

- krajský súd vo svojom rozhodnutí len konštatoval neplatnosť zmluvy uzavretej 22. decembra 1997, ale «... *žiadnym spôsobom neodôvodnil na základe čoho dospel k záveru, že Zmluva z r. 1997 sa spravuje zákonom o verejnom obstarávaní a je neplatná, a teda k úplne opačnému právnemu záveru ako v Pôvodnom rozsudku KS. Z Nálezu Ústavného súdu pritom v žiadnom prípade nevyplýva, že Zmluva z r. 1997 sa spravuje zákonom o verejnom obstarávaní... Nový rozsudok KS a Nový rozsudok OS sa síce odvolávajú aj na uznesenie Najvyššieho súdu, keď podľa týchto Zmluva z r. 1997... bola vyhlásená za absolútne neplatnú tak... ako bolo konštatované v uznesení Najvyššieho súdu*

SR zo dňa 27. 02. 2008 č. k. I Obo 87/2006-178 v inom konaní v obdobnej veci... V danom uznesení však Najvyšší súd nekonštatuje platnosť či neplatnosť Zmluvy z r. 1997, ale len, podobne ako Ústavný súd SR vo svojom náleze, „dospel k záveru, že súd prvého stupňa pochybil, keď pri posudzovaní platnosti zmluvy nevychádzal bez ďalšieho z tohto rozhodnutia“»,

- krajský súd «neposkytol Sťažovateľovi súdnu ochranu a potvrdil rozsudok Okresného súdu o zamietnutí žaloby podanej Sťažovateľom v časti týkajúcej sa zaplatenia zmluvnej pokuty zo zmluvy z roku 1998 z dôvodu premlčania uplatneného nároku, ktoré bolo v priamom a očividnom rozpore so zákonným ustanovením zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, v platom znení (ďalej len „Obchodný zákonník“))»,

- nebol rešpektovaný nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 410/06-35 z 2. augusta 2007, pretože „... Ústavný súd... nespochybnil vecnú správnosť Pôvodného rozsudku KS, ale požadoval formálne doplniť odôvodnenie tohto rozsudku...“,

- sa nevykonali ňou navrhnuté dôkazy – vypočutie svedkov a napadnutý rozsudok krajského súdu rieši tú istú, resp. analogickú právnu otázku „podstatne odlišným spôsobom, ako už bola právoplatne vyriešená“.

Vzhľadom na charakter námietok sťažovateľky ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 618/2012, III. ÚS 104/2013), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok; v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok okresného súdu č. k. 10 Cb 14/2003-551 z 1. júna 2009, ktorý v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol:

„Okresný súd Bratislava IV medzitimným rozsudkom podľa ust. § 152 ods. 2 O. s. p. ako súd prvého stupňa rozhodol o základe nároku žalobcu (Štúdio Beta, pozn.) uplatneného žalobou tak, že tento nárok žalobcu je opodstatnený. Uvedenou žalobou sa žalobca domáhal, aby žalovanému (Slovenská televízia, t. č. Rozhlas a televízia Slovensko, pozn.) bola uložená povinnosť zaplatiť sumu 790.599.336,- Sk, ktorá suma predstavuje ušlý zisk z porušenia zmlúv uzavretých medzi účastníkmi dňa 22. 12. 1997 a dňa 30. 10. 1998. Súd prvého stupňa po vykonaní dokazovania dospel k záveru, že základ nároku uplatneného

žalobcom je medzi účastníkmi sporný a preto sa zaoberal platnosťou zmluvy uzavretej medzi účastníkmi dňa 22. 12. 1997. Platnosťou zmluvy zo dňa 30. 10. 1998 sa nezaoberal z dôvodu, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 10 Cb 62/99 bolo právoplatne rozhodnuté, že táto zmluva je platná a týmto výrokom je súd viazaný podľa ust. § 159 ods. 2 O. s. p...

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný a žiadal rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie alebo po doplnení dokazovania rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť a rozhodnúť o trovách konania...

Krajský súd rozsudkom č. k. 1 Cob 226/5-350 zo dňa 25. 05. 2006, právoplatným 16. 08. 2006 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil s odôvodnením, že nárok žalobcu je dôvodný a opodstatnený a vzhľadom na charakter sporu bol správne riešený základ nároku medzitýmnym rozsudkom podľa ust. § 152 ods. 2 O. s. p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný a Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 31. 05. 2007 č. k. 4 Odo 34/2006-365 jeho dovolanie odmietol.

Na základe sťažnosti žalovaného rozhodol vo veci Ústavný súd SR nálezom zo dňa 02. 08. 2007 č. k. II. ÚS 410/06 tak, že rozsudkom Krajského súdu v Bratislave bolo porušené právo žalovaného na súdnu ochranu, rozsudok odvolacieho súdu zo dňa 25. 05. 2006 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a Krajský súd v Bratislave zaviazal na náhradu trov právneho zastúpenia žalovaného vo výške 5.302,- Sk na účet právneho zástupcu žalovaného...

Po vydaní nálezu Ústavného súdu SR krajský súd prejednal vec, opätovne preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a uznesením č. k. 1 Cob/46/2008-393 zo dňa 26. 06. 2008, právoplatným 04. 09. 2008 ho zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie...

Súd (okresný, pozn.) na základe intencií odvolacieho súdu doplnil dokazovanie vo veci oboznámením sa s prednesmi právnych zástupcov účastníkov a ich písomnými vyjadreniami, originálom rozhodnutia Krajského úradu v Bratislave č. REG/64/4/1999 ULC zo dňa 03. 03. 1999 právoplatným 30. 03. 1999, ako aj ostatným obsahom spisu...

Súd sa v zmysle intencií odvolacieho súdu v doplnenom dokazovaní zaoberal nárokmi žalobcu uplatnenými v jeho návrhu zo dňa 23. 12. 2002 v spojení s pripustenými zmenami, ich právnym základom a výškou a dospel k nasledovným záverom.

Pri zmluve zo dňa 22. 12. 1997 je súd viazaný rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č. k. I Cob 46/2008-393, v ktorom súd vyslovil názor, že uvedená zmluva bola uzavretá v rozpore so zák. č. 263/1993 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy medzi účastníkmi... v čase rozhodovania správneho orgánu – Katastrálneho úradu v Bratislave a s poukazom na ust. § 24a cit. zákona je neplatná. Tento názor je v zmysle § 226 O. s. p. záväzný pre súd prvého stupňa. Totožný názor vyslovil aj Najvyšší súd SR v uznesení č. k. 10 Obo 87/2006-178 zo dňa 27. 02. 2008 v inom konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 45 Cb 60/99. Mal za to, že rozhodnutie Krajského úradu v Bratislave č. REG/64/4/1999 ULC zo dňa 03. 03. 1999, ktorým tento orgán v správnom konaní uložil žalovanému pokutu za porušenie zák. č. 263/1993 Z. z. pri uskutočnenom obstarávaní zmluvného dodávateľa televíznej relácie „Dobré ráno Slovensko“ je právoplatné a súd je ním v inom konaní viazaný v súlade s ust. § 135 ods. 1 O. s. p. Najvyšší súd SR tiež poukázal na ust. § 24a cit. zák., z ktorého priamo vyplýva neplatnosť spornej zmluvy.

S poukazom na uvedené súd žalobu v časti 4.650.142,60 eur (po prepočte konverzným kurzom 30,126,- Sk, predtým 140.090.196,- Sk) zamietol, nakoľko žalobca si nárok z titulu náhrady škody s poukazom na ust. § 373 a nasl. Obch. zák. uplatnil na základe absolútne neplatnej zmluvy. Neplnením tejto absolútne neplatnej zmluvy však žalovaný neporušil žiaden... chýba jeden zo základných predpokladov pre vznik nároku na náhradu škody a to porušenie právnej povinnosti – protiprávny úkon. Žalobcovi nemohol vzniknúť ušlý zisk na základe neplatnej zmluvy, prípadne ani nárok na bezdôvodné obohatenie, (ako konštatoval Najvyšší súd SR v uznesení 1 Obo 87/2006-198 za iné obdobie, počas ktorého sa vysielalo a plnilo na základe neplatnej zmluvy), nakoľko v tomto konaní si žalobca uplatnil nárok v období po 28. 12. 1998, kedy žalovaný prestal vysielat' program a zo strany žalobcu k žiadnemu plneniu v zmysle... zmluvy a k jeho odovzdaniu žalovanému nedošlo.

O platnosti zmluvy z 30. 10. 1998, na základe ktorej si žalobca uplatnil sumu 21.592.947,62 eur (pred prepočtom 650.509,140,- Sk) rozhodol Okresný súd Bratislava IV

v konaní 10 Cb 62/99 a určil, že zmluva bola platne uzavretá. Týmto rozhodnutím je súd viazaný.

Súd sa zaoberal najprv námietkou premlčania vznesenou žalovaným v časti nároku na náhradu škody z titulu ušlého zisku na základe zmluvy zo dňa 30. 10. 1998 vo výške 307.060.011,60,- Sk, po prepočte 10.192.525,11 eur a nárok žalobcu v tejto časti zamietol ako premlčaný. Žalobca si škodu v tejto výške uplatnil až podaním doručeným súdu dňa 30. 08. 2004, po uplynutí štvorročnej premlčacej doby, ktorá začala plynúť dňa 28. 12. 1998, kedy žalovaný oznámil žalobcovi, že zmluvy považuje okrem iného za neplatné a program „Dobré ráno Slovensko“ prestáva plniť, kedy žalobca mohol mať vedomosť o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Súd sa nestotožnil s právnym názorom žalobcu, že škodu si uplatnil už podaním žaloby dňa 23. 12. 2002, keďže z obsahu samotnej žaloby je zrejmé, že škodu si uplatnil pôvodne vo výške 343.449.128,40,- Sk, pričom mu nič nebránilo, aby si takmer po štyroch rokoch od 28. 12. 1998 nárok uplatnil v požadovanej výške. Súd poukazuje aj na tú skutočnosť, že žalobca pri navrhovanej zmene 30. 08. 2004 vychádzal z tých istých skutkových okolností, ktoré sa od podania žaloby nezmenili.

Súd sa ďalej v doplnenom dokazovaní zaoberal nepremľčanou časťou nároku na náhradu škody uplatnenej na základe zmluvy z 30. 10. 1998 vo výške 343.449.128,40,- Sk po prepočte 11.400.422,51 eur a námietkou žalovaného ohľadne dohody o zmluvnej pokute, ktorú podľa čl. 7 ods. III druhej vety mohol žalobca uplatniť v prípade, že pôjde o jednostranné porušenie zmluvy zo strany žalovaného vo výške 65.000.000,- Sk. Podľa názoru Ústavného súdu SR vysloveného v náleze II. ÚS 410/06-35 zo dňa 02. 08. 2007 bola v okolnostiach prípadu zásadnou odvolacou námietkou žalovaného, ktorá by mohla v konečnom dôsledku spochybniť nárok žalobcu na náhradu škody na základe zmluvy z 30. 10. 1998 a absenciu argumentácie krajského súdu v tomto smere považoval za prejav arbitrárnosti. Krajský súd sa však ani následne vo svojom uznesení 1 Cob 46/2008-393 touto námietkou nezaoberal. Prvostupňový súd mal z doplneného dokazovania za preukázané, že zmluvné strany si zmluvnú pokutu platne dohodli v čl. 7/ ods. 3 druhá veta, pre prípad jednostranného porušenia zmluvy zo strany žalovaného. Pokiaľ ide o jednotlivé povinnosti žalovaného z obsahu zmluvy vyplývajúca, že sú upravené v čl. 4 a 8. Vzhľadom na takto koncipované dojednanie je možné ustáliť, že zmluvná pokuta bola dohodnutá pre prípad akéhokoľvek jednostranného porušenia zmluvy zo strany žalovaného,

čím jednoznačne bolo porušenie zmluvy, konkrétne v danom prípade čl. 4 ods. 1, keď prestala nasledujúcim dňom po 28. 12. 1998 bezdôvodne televízny program vysielat'. Výkladom právneho úkonu spísaného v zmluve súd vyhodnotil, že z textu zmluvy jednoznačne vyplýva, že zmluvná pokuta bola dojednaná na všetky porušenia zmluvy, keď tento názor potvrdil a konštatoval aj právny zástupca žalobcu v zmenenom návrhu z 26. 08. 2004, doručenom súdu 30. 08. 2004.

Súd sa nestotožnil so zmeneným právnym názorom žalobcu v podaní zo dňa 30. 10. 2008, že zmluvná pokuta bola dohodnutá len pre prípad odstúpenia od zmluvy...

Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 5 Cdo 5/2000 (judikát č. 27/2002) podľa ktorého dôvodné odstúpenie od zmluvy nie je porušením zmluvnej povinnosti, ale výkonom práva, ktoré vyplýva buď zo zákona alebo zo zmluvy a ak účastníci zmluvy o budúcej zmluve dohodli zmluvnú pokutu pre prípad odstúpenia od zmluvy, je zmluva v tejto časti neplatná pre rozpor so zákonom.

Z uvedeného vyplýva, že zmluvná pokuta pre prípad odstúpenia vo výške 65.000.000,- Sk v čl. 7 v odseku 2 bola účastníkmi dohodnutá v rozpore so zákonom a zmluva je v tejto časti pre rozpor so zákonom neplatná.

V článku 7 ods. 1 bolo zmluvnými stranami ďalej dohodnuté odstupné vo výške 65.000.000,- Sk. Súd poukazuje na tú skutočnosť, že zmluvnú pokutu nemožno zamieňať s odstupným, ktoré je záväzkom zaplatiť určitú sumu, alebo poskytnúť aj iné než peňažné plnenie v prípade odstúpenia od zmluvy. Odstupné predpokladá platné odstúpenie od zmluvy a plní funkciu akéhosi odškodnenia druhého účastníka zmluvy za to, že k plneniu alebo prijatiu plnenia nedošlo. V predmetnej veci však nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, žalobcovi nevznikol nárok na odstupné a ani si takýto nárok neuplatňoval.

Žalobcovi mohol vzniknúť nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty platne dohodnutej čl. 7 ods. 3 zmluvy ako jednoznačne vyplýva z textu zmluvy aj napriek tomu, že jej dojednanie je včlenené do textu čl. 7 označeného ako „Odstúpenie od zmluvy a jej vypovedanie“. Súd mal za preukázané, že bola dojednaná v súlade s ust. § 544 O. z. a dostatočne určito vymedzovala povinnosti, ktoré mala zabezpečovať a bola dohodnutá aj jej výška. Súd sa plne stotožňuje s právnym názorom žalobcu v podaní doručenom 30. 08. 2004, že v prípade, ak sa znenie jednotlivých článkov odchyľuje od názvu, poprípade je zaradené v inom článku je smerodajné znenie zmluvy, teda obsah samotného textu a nie

názov článku. Ako vyplýva z čl. 7 sú v ňom upravené samostatné právne inštitúty a to okrem iného odstúpenie od zmluvy a v tej nadväznosti – odstúpné, ako aj jednoznačné porušenie zmluvy a s ňou spojené právo uplatniť si zmluvnú pokutu.

Súd sa stotožnil s názorom žalovaného, že v súlade s ust. § 545 ods. 2 O. z. žalobca nebol oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa vzťahuje zmluvná pokuta, nakoľko žalobca si uplatnil náhradu škody za porušenie zmluvnej povinnosti vysielat' televízny program, na ktorú sa vzťahovala dojednaná zmluvná pokuta a stranami nebolo dohodnuté, že žalobca je oprávnený domáhať sa náhrady škody presahujúcej zmluvnú pokutu. Na základe uvedeného sa žalobca mohol domáhať za jednostranné porušenie zmluvy vysielat' program (čl. 4 ods. 1) len nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty. Žalobca si zmluvnú pokutu pôvodne aj uplatnil vo výške 65.000.000,- Sk, ale následne vzal žalobu v tejto časti späť a konanie bolo v tejto časti zastavené uznesením č. k. 10 Cb 14/03-272 zo dňa 26. 11. 2004, právoplatným dňa 24. 12. 2004.

Súd sa zaoberal aj nárokom žalobcu vo výške 2.157.604,73 eur (pred prepočtom 65.000.000,- Sk) z titulu zmluvnej pokuty, ktorý si žalobca opätovne uplatnil na pojednávaní konanom dňa 01. 07. 2009 s poukazom na čl. 7 ods. 3 zmluvy zo dňa 30. 10. 1998 a žalobu aj v tejto časti zamietol s poukazom na cit. ust. zákona. Nakoľko žalovaný vzniesol námietku premlčania súd nemohol nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty žalobcovi priznať, keďže si ho uplatnil po uplynutí štvorročnej premlčacej doby na pojednávaní dňa 01. 06. 2009, kedy súd žalobcom navrhnutú zmenu žaloby v tejto časti pripustil. Premlčacia doba začala plynúť obdobne ako je vyššie uvedené dňa 28. 12. 1998 a uplynula dňa 28. 12. 2002.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O. s. p. a žalovanému, ktorý mal vo veci plný úspech súd priznal náhradu trov konania potrebných na účelné bránenie práva voči žalobcovi, ktorý vo veci úspech nemal.»

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku okrem iného uviedol:

«Odvolačí súd sa plne stotožnil so skutkovými zisteniami súdu prvého stupňa, ktoré medzi účastníkmi konania v konečnom dôsledku neboli sporné a z ktorých pri svojom rozhodovaní vychádzal. Rovnako sa stotožnil i s konečnými právnymi závermi súdu prvého stupňa vyvodenými z vykonaného dokazovania vedúcimi k zamietnutiu žaloby a preto napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa ust. § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

Podľa ust. § 219 ods. 2 O. s. p. za situácie, že sa odvolací súd stotožní s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd napriek oprávnenosti bližšie nezdôvodňovať svoje rozhodnutie v prípade správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa danej mu ust. § 219 ods. 2 O. s. p., nechce alibisticky využiť toto zákonné ustanovenie, a preto sa zaoberal dôvodmi žalobcu uvedenými v odvolaní, ako aj stanoviskom k vyjadreniu žalovaného k odvolaniu. Odvolací súd chce predovšetkým uviesť, že prvostupňový súd v danej veci vykonal rozsiahle dokazovanie a vyvodil z neho v konečnom dôsledku správne právne závery. Dôvody odvolania preto nie sú akceptovateľné.

Z vykonaného dokazovania je nepochybné, že medzi účastníkmi konania boli uzavreté dve zmluvy, a to dňa 22. 12. 1997, predmetom ktorej bola koprodukčná spolupráca pri výrobe televízneho programu pre STV 1 s názvom „Dobré ráno Slovensko“ a dňa 30. 10. 1998 druhá zmluva o koprodukčnej výrobe programu pre STV 2.

Rovnako je nepochybné, že žalovaná bola zriadená zákonom č. 254/1991 Zb. v znení neskorších predpisov ako národná, nezávislá; verejnoprávna, informačná, kultúrna a vzdelávacia inštitúcia, ktorá je právnickou osobou priamo zapojenou finančnými vzťahmi na štátny rozpočet so samostatnou rozpočtovou kapitolou Vzhľadom na toto jej postavenie je povinná podriaďiť sa pri uzatváraní zmlúv zákonu č. 263/1993 Zb. o verejnom obstarávaní.

Podľa ust. § 1 ods. 1 veta prvá zák. č. 263/1993 Z. z. o verejnom obstarávaní účinného v čase uzavretia uvedených zmlúv účelom zákona je ustanoviť postup pri obstarávaní tovarov, služieb a verejných prác uhrádzaných z verejných prostriedkov s cieľom dosiahnuť ich hospodárne vynakladanie, efektívne využitie, zabezpečiť priehľadnosť procesu obstarávania, rovnaké podmienky pre uchádzačov a podporiť rozvoj konkurenčného prostredia. Obe zmluvy podľa ich obsahu možno podriaďiť pod pojem služby.»

Aj keď sa odvolací súd v súlade s § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku stotožnil s dôvodmi prvostupňového súdu, na odôvodnenie svojho rozhodnutia použil ďalšie vlastné argumenty.

K irelevantnosti vyznačenia právoplatnosti na rozhodnutí krajského úradu a k neplatnosti zmlúv krajský súd nad rámec odôvodnenia okresného súdu v odôvodnení svojho rozsudku uviedol:

«Pokiaľ ide o zmluvu zo dňa 22. 12. 1997 je potrebné uviesť, že táto zmluva už predchádzajúcimi rozhodnutiami bola vyhlásená za absolútne neplatnú tak, ako to konštatoval súd prvého stupňa, ale aj ako bolo konštatované v rozhodnutí odvolacieho súdu (konanie pod č. sp. zn. 1 Cob 46/2008), ale aj v uznesení Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. 02. 2008 č. k. 10 Obo 87/2006-178 v inom konaní v obdobnej veci. I keď v týchto rozhodnutiach bolo len všeobecne konštatované, že táto zmluva je v rozpore so zákonom č. 263/1993 Z. z. o verejnom obstarávaní účinnom v čase uzavretia zmluvy a preto je neplatná, je potrebné uviesť, že na absolútnu neplatnosť právneho úkonu musí súd prihliadať „ex officio“, teda z úradnej povinnosti. Za takejto právnej situácie nie je preto dôležité, či Krajský úrad v Bratislave začal správne konanie v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, účinným v čase začatia konania, či za účastníkov pojal všetky dotknuté osoby, či týmto osobám doručil svoje rozhodnutie, ani to, kedy na svojom rozhodnutí vyznačil právoplatnosť rozhodnutia. Dôležitým je len to, či táto zmluva je platná alebo neplatná. Kompetencia posúdenia platnosti zmluvy prislúcha súdu. Pri hodnotení jej platnosti preto je potrebné vychádzať z ust. § 39 Obč. zák., podľa ktorého je neplatný právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo je v rozpore s dobrými mravmi. Rozpor so zákonom nemožno vidieť len v rozpore s Občianskym zákonníkom, prípadne s Obchodným zákonníkom, ale i rozpor so všetkými zákonmi Slovenskej republiky. V danom prípade ide o rozpor so špeciálnym zákonom (zák. č. 263/1993 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov) a tento rozpor so zákonom spôsobuje absolútnu neplatnosť zmluvy, ktorú je súd povinný skúmať, ako už bolo uvedené, z úradnej povinnosti, teda nielen na námietku účastníka zmluvného vzťahu, pretože táto neplatnosť vyplýva priamo zo zákona a nemôže byť dodatočne zhojená (ratihabilitovaná) alebo konvalidovaná. Keďže absolútna

neplatnosť nezakladá žiadne práva a povinnosti zmluvných strán, z neplatnej zmluvy sa nemožno domáhať plnenia práv a povinností, možno sa len domáhať vydania bezdôvodného obohatenia, pokiaľ bolo na základe nej niečo plnené.

Rovnako tak pri druhej zmluve (zo dňa 30. 10. 1998) i napriek tomu, že v predchádzajúcom konaní pred súdom prvého stupňa (konanie pod sp. zn. 10 Cb 61/99) bolo určené, že táto zmluva je platná, čo bolo svojím spôsobom potvrdené i názorom odvolacieho súdu (nie však vo veci samej), odvolací súd v tomto štádiu konania dospel k záveru, že i táto zmluva je neplatná pre rozpor so zákonom č. 263/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov a to z tých istých dôvodov, ako je vyššie uvedené...

Odvolací súd v predmetnej veci nepripustil podanie dovolania a to z dôvodu, že podľa jeho názoru ani dovolací súd sa nemôže zaoberať otázkou viazanosti rozhodnutia správneho orgánu v prípade, keď ide o zmluvu zo zákona neplatnú.

Odvolací súd preto ustálil, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny a ako taký ho podľa ust. § 219 ods. 1 potvrdil...»

K premlčaniu nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty krajský súd vzhľadom na neplatnosť obidvoch zmlúv len stručne uviedol, že „*Bolo by preto bezúčelné zaoberať sa nárokmi... z tejto zmluvy, ich výškou, ako i prípadnou premlčanosťou namietaného žalovaným.*“.

K nevykonaniu navrhnutých dôkazov ústavný súd uvádza, že krajský súd zhodnotil dokazovanie uskutočnené okresným súdom takto: „... *Odvolací súd chce predovšetkým uviesť, že prvostupňový súd v danej veci vykonal rozsiahle dokazovanie a vyvodil z neho v konečnom dôsledku správne právne závery.*“ Pokiaľ sťažovateľka namieta, že ňou navrhnuté dôkazy nevykonala krajský súd, ústavný súd uvádza, že účastník konania sa síce má právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom (čl. 48 ods. 2 ústavy), avšak do jeho obsahu nepatrí povinnosť všeobecného súdu vykonať všetky dôkazy, ktoré účastník konania navrhol, pretože princíp voľného hodnotenia dôkazov v konaní pred súdmi v spojení zo zásadou spravodlivého rozhodnutia veci umožňuje sudcovi a súdu vykonať len tie dôkazy, ktoré podľa jeho uváženia k takému rozhodnutiu vedú (I. ÚS 64/97, I. ÚS 98/97).

V kontexte posudzovaného prípadu bolo teda v právomoci krajského súdu pri rešpektovaní ustanovení Občianskeho súdneho poriadku rozhodnúť, aké dôkazy na účely zistenia skutočného stavu veci vykoná a aké dôkazy nevykoná, pričom len nevykonanie niektorých z dôkazov, hoci navrhovaných účastníkom (sťažovateľom), samo osebe nemôže zakladať dôvod na vyslovenie porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného ústavou, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie za situácie, ak odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu v spojení s označeným rozsudkom okresného súdu jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky vo vzťahu k výrokovej časti právne a skutkovo relevantné otázky (pozri už uvedené).

Ústavný súd už judikoval, že súčasťou obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04).

Ústavný súd sa s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia rozsudku krajského súdu nestotožňuje s tvrdením sťažovateľky, že napadnutý rozsudok krajského súdu je nedostatočne odôvodnený. Krajský súd podľa názoru ústavného súdu náležite a zrozumiteľne odpovedal na všetky relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré sťažovateľka v odvolaní nastolila. Krajský súd sa nevyhol ťažiskovým

odvolacím argumentom sťažovateľky majúcim pre vec podstatný význam. Vzhľadom na to ústavný súd považuje napadnutý rozsudok za ústavne udržateľný, splňujúci hlavné požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia.

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom odôvodnenia rozsudku krajského súdu dospel k názoru, že zo záverov odvolacieho súdu týkajúcich sa kľúčových právnych problémov namietaných sťažovateľkou, nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia dotknutých ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty či zmyslu.

Krajský súd rozhodol vo veci sťažovateľky spôsobom, s ktorým sťažovateľka síce nesúhlasí, avšak obsahom základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie nie je právo na prijatie takého rozhodnutia, ktoré by muselo konvenovať názorom a požiadavkám sťažovateľky. Nezávislé súdne rozhodovanie občianskoprávných sporov vyúsťuje takmer bezvýnimočne do takého verdiktu, že jeden z účastníkov konania nie je procesne úspešný (m. m. IV. ÚS 320/2012, II. ÚS 180/2013). Obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08).

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, že „Ak všeobecný súd reagoval na procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu a štádia civilného procesu, v ktorom účastník uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, nemôže dôjsť k porušeniu základného práva na spravodlivý proces.“ (IV. ÚS 329/04).

S odvolaním sa na uvedené ústavný súd konštatuje, že nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením čl. 46 ods. 1 ústavy

v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pri predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu ústavný súd s poukazom na svoju ustálenú judikatúru uvádza, že o prípadnom porušení sťažovateľkou označeného hmotného práva by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 ods. 1 ústavy alebo v čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. v spojení s ich porušením (podobne I. ÚS 194/2010, I. ÚS 325/09). Medzi obsahom základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a napadnutým uznesením krajského súdu neexistuje relevantná súvislosť, preto bolo potrebné sťažnosť aj v tejto časti posúdiť a aj odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky obsiahnutými v jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. júna 2014